

Leerstof en stappenplan taalsystematiek zesde leerjaar

De zin ontleden.

Om een zin te ontleden maak je altijd de JA/NEE-vraag.

In de JA/NEE-vraag vind je het volgende :

- de pv staat vooraan
- het onderwerp staat achter de pv

Dan kan je de tabel invullen.

De vragen in de tabel betekenen het volgende (leg dit naast je tabel!)

	VRAAG IN TABEL	BETEKENIS
1.	Over wie of waarover wordt er iets gezegd in de zin?	Onderwerp (zie JA/NEE-vraag)
2.	Wat wordt er over het onderwerp gezegd?	Rest van de zin (als je met fluo onderwerp kleurde in opdrachtzin zie je dit duidelijk)
3.	Welke zinsdelen in de rest van de zin zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?	PV eventueel aangevuld met <ul style="list-style-type: none"> ○ deel ww. ○ volt. deelw. ○ infinitief
3.	Welke zinsdelen in de rest van de zin zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt?	PV + wat Stel de vraag : Ond + PV + wat?
4.	Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag : WAT?	Stel de vraag : Wat + PV + Ond ? Dus Wat + 3 + 1?
5.	Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag : WANNEER?	Stel de vraag : Wanneer + PV + Ond? Dus Wanneer + 3 + 1?
6.	... enz. ... waar? , waarmee? , hoe? , waarom? aan wie? , waardoor? , naar waar? , voor wie?	Stel de vraag : ...

Opgelet !

Vraag 3 kan verschillend zijn :

- wat het onderwerp **doet** of wat er met het onderwerp **gebeurt**
 - = PV
 - = PV + deel ww. (vb. geeft af, loopt over, schrijft op)
 - = PV + volt.deelw. (vb. heeft gevonden, heeft gelezen)
 - = PV + infinitief (vb. wil helpen, kan komen, wil komen helpen)

- wat of hoe het onderwerp **is** of **wordt**
 - = PV + wat of hoe (vb. is gelukkig), (vb. wordt boos), (vb. is heel blij)
 - vb. Helga is gelukkig. → Wat of hoe is Helga? is gelukkig
 - vb. Oma wordt boos. → Wat of hoe wordt oma? wordt boos
 - vb. Hij is heel blij. → Wat of hoe is hij? is heel blij

Er bestaat een controleproef. Meestal kan je die proef uitvoeren om je werk te controleren. Je kijkt naar de antwoorden in de tabel. De som van antwoorden op vraag 1 + 3 + 4 + ... moeten de volledige opdrachtzin geven. (vraag 2 rest van de zin telt niet mee voor de controleproef) Als dit lukt, is je oplossing meestal wel oké.

Een andere controleproef is : telkens je een antwoord in de tabel invult, kleur je dit (met fluo) in de opdrachtzin, behalve vraag 2 "rest van de zin" . Heb je alles gekleurd? Dan je is je oplossing meestal wel oké.